

Informace k přípravě OP TAK – pro RVVI

Programový dokument Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost na období 2021-2027 (**OP TAK**) v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu navazuje na Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK) v období 2014–2020. Zdrojem financování je Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) a jeho cílem je zvýšit přidanou hodnotu a produktivitu zejména malých a středních podniků a také rozvoj nových inovativních firem, rozvoj klíčových dovedností či usnadnění přechodu k udržitelné a digitální ekonomice. Na jednotlivé aktivity je připraveno celkem **81,5 miliard korun**.

Vzhledem k tomu, že MPO muselo při přípravě a realizaci OP TAK vycházet z unijní legislativy politiky soudržnosti pro programové období 2021-2027, došlo k posunu začátku programového období, jelikož příslušná legislativa vstoupila v platnost až na konci června 2021. K formálnímu dokončení přípravy OP TAK bylo nutné ještě programový dokument OP TAK předložit na Ministerstvo životního prostředí za účelem posouzení vlivů programu na životní prostředí (SEA). V návaznosti na dokončení tohoto posouzení vydalo MŽP 30.9.2021 závěrečné stanovisko, a to jako nutný předpoklad pro schválení OP TAK vládou ČR, ke kterému došlo 4. října 2021. Poté mohl být již programový dokument 22. prosince 2021 oficiálně předložen Evropské komisi k formálnímu vyjednávání.

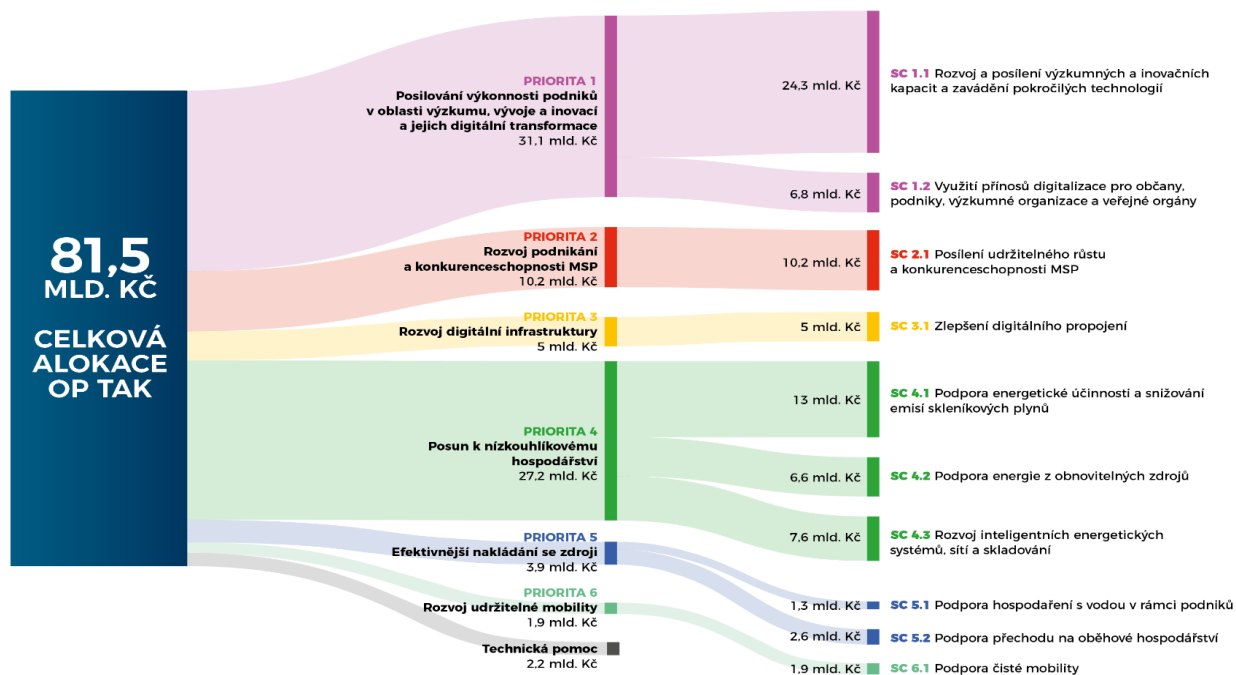
Jelikož schválení operačních programů musí dle legislativy předcházet schválení Dohody o partnerství jakožto zastřešujícího dokumentu pro čerpání fondů EU na úrovni členského státu, předložilo Ministerstvo pro místní rozvoj 16. prosince 2021 Dohodu o partnerství Evropské komisi. Termín schválení OP TAK se tak bude mj. odvíjet od schválení Dohody o partnerství.

Příprava OP TAK probíhala při plném respektování principu partnerství, tj. zapojení relevantních sociálních a hospodářských partnerů a dalších národních aktérů do přípravy programu (zástupci ministerstev, hospodářských svazů a asociací, odborových svazů, asociace krajů, svazu měst a obcí, vysokých škol a akademické sféry, nevládních organizací a dalších organizací/institucí či odborníků), a to zejména v rámci Platformy pro přípravu OP TAK, resp. řady pracovních skupin vytvořených pro rozpracování jednotlivých oblastí podpory.

MPO v rámci příprav Operačního programu mj. analyzovalo absorpční kapacitu OP TAK, na jejímž základě vznikl finanční plán programu, tržní situaci na úrovni každé z priorit s cílem identifikovat tržní selhání, která lze podporou z fondů EU eliminovat. Dále byla provedena evaluace za účelem nastavení indikátorů v OP TAK. Na těchto základech MPO následně vedlo průběžný neformální dialog s Evropskou komisí.

Cílem OP TAK je zvýšení přidané hodnoty a produktivity českých, zejména malých a středních podniků, zlepšení jejich postavení v rámci globálních hodnotových řetězců či větší využití nových příležitostí a s tím související větší podpora vzniku a rozvoje nových inovativních firem. Program zároveň přispěje k rozvoji klíčových dovedností a podporou dílčích opatření v jednotlivých oblastech zajistí s dalšími nástroji podpory přechod k udržitelné a digitální ekonomice. To vše v souladu s řešením environmentálních, společenských a dalších výzev, se kterými se bude ČR, resp. EU a zbytek světa potýkat.

Operační program OP TAK je strukturován celkem do **6 priorit + 7. prioritou je technická pomoc** pro implementaci programu. Rozdělení OP TAK podle Priorit a Specifických cílů, včetně předpokládané alokace najdete přehledně zde:

Podpora bude rozdělena na nevratnou (**dotace**), návratnou (**finanční nástroje**), případně jejich **kombinaci**. OP TAK se bude primárně zaměřovat na **malé a střední podniky**, v některých případech však budou podpořeny i velké podniky (např. výzkum a vývoj či energetika). Podpora bude zacílena na **celou ČR kromě území hl. m. Prahy**, a to z toho důvodu, že se jedná i v evropském měřítku o velmi rozvinutý region, alokace Evropského fondu pro regionální rozvoj určená pro hl. m. Prahu je tak velmi omezená a bude využita v rámci jiných operačních programů. Aby však bylo možné podpořit i projekty malých a středních podniků na území hl. m. Prahy, využije MPO pro tyto účely program InvestEU.

Schválení OP TAK ze strany Evropské Komise očekáváme v dubnu/květnu tohoto roku. MPO již představilo i harmonogram výzev OP TAK pro rok 2022, s tím že **první výzvy OP TAK se očekávají v květnu 2022.**

K posunu schválení OP TAK dochází zejména z důvodu lhůt na straně EK, která avizovala, že nejprve musí zajistit novelizaci VFR v souvislosti s rozpočtem na rok 2022, až poté může dojít k formálnímu schválení Operačních programů.

MPO průběžně seznamuje veřejnost se systémem vyhlašování výzev, který reflektuje změnu pravidel veřejné podpory ze strany Evropské komise. Současně je potřeba vnímat i nezbytnost dočerpání předchozího Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost pro roky 2014-2021 a nutnost koordinace vyhlašování výzev OP TAK s plánovanými výzvami pro podnikatele z Národního plánu obnovy.

Harmonogram výzev ve SC 1.1 OP TAK 2022:

Výzvy	Předpokládané datum vyhlášení	Předpokládaná výše alokace
Inovační vouchery – Patent	duben/květen 2022	50 mil. Kč
Proof of Concept	duben/květen 2022	200 mil. Kč
Aplikace	květen 2022	4 000 mil. Kč
Inovace	červen 2022	1 000 mil. Kč

Aktivity z oblasti VaVaI budou podporovány v rámci Specifického cíle 1.1 - Rozvoj a posílení výzkumných a inovačních kapacit a zavádění pokročilých technologií.

OP TAK bude podporovat projekty na podporu zvýšení inovační výkonnosti podniků včetně realizace aplikovaného výzkumu a vývoje a zvýšení využití aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje v praxi. Projekty orientovaného výzkumu budou podpořeny z Operačního programu OP JAK v gesci MŠMT.

SC 1.1 zahrnuje následující aktivity (s podmínkou souladu s RIS3 strategií) na které je připraveno celkem **24,3 miliard korun**:

- Realizace výzkumu a inovací v rámci podniku, zejména ve spolupráci s VO (Aplikace)
- Zavádění výsledků výzkumu a vývoje ve formě inovací do podnikové praxe (Inovace)
- Zavádění a rozšiřování digitálních a dalších pokročilých inovačních technologií v podnicích (Potenciál)
- Inovační vouchery
- Rozvoj infrastruktury pro VaI
- Podpora sdílených kapacit pro VaI-klastry
- Rozvoj transferu znalostí, komercializace či podpora při ověřování výsledků VaI

Plánované intervence OP TAK budou spočívat v činnostech, které se zaměřují na vypracování plánů, opatření či návrhů pro nové, modifikované nebo vylepšené výrobky, procesy nebo služby a jejich uvedení na trh. Plánované projekty budou obecně spadat do kategorie TRL 3-9 s důrazem na TRL 5 a vyšší.

- **Realizace podnikového VaI, zejména ve spolupráci s VO - podle priorit RIS3**

Jedná se o podporu projektů průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje, jejichž hlavním cílem je tvorba nových znalostí potřebných pro vývoj nových produktů, materiálů, technologií a služeb. Opatření budou zaměřena na podporu projektů VaI (realizovaného zejména ve spolupráci podniků s VO), jejichž zaměření odpovídá prioritám Národní RIS3 strategie. Prioritou je rovněž posílení podnikového VaI v oblasti perspektivních technologií, nízkouhlíkové ekonomiky a adaptace na změnu klimatu, zejména ve vazbě na P4.0, digitální ekonomiku a další perspektivní technologie (nanotechnologie, biotechnologie, progresivní materiály, bezpečnost a

konektivita, kosmické aktivity apod.). Zároveň bude podporována i realizace přeshraničních projektů VaI. Podporovány budou rovněž projekty podnikového VaI (v možné spolupráci s VO) zaměřeného na implementaci prvků cirkulární ekonomiky a řešení dalších společenských výzev spojených s megatrendy. Opatření je navázáno na proces v rámci RIS3 strategie, který bude identifikovat výzvy, jejichž inovativní řešení může být nalezeno cílenou investicí do VaI.

- **Zavádění výsledků výzkumu a vývoje ve formě inovací do podnikové praxe, zavádění organizačních a procesních inovací, ochrana a využívání duševního vlastnictví**

Typovým inovačním projektem bude zavedení nových výrobků a služeb do výroby a jejich uvedení na trh a dále pak zvýšení efektivnosti výrobních procesů a procesů poskytnutí služby s využitím pokročilých technologií. Opatření budou zaměřená zejména na umožnění komplexního rozvoje inovačního potenciálu a inovačních procesů a tržní uplatnění inovativních řešení, tj. podpora celého procesu směřujícího k uvedení nové inovace (produktu/procesu/služby/organizace/marketing) na trh. Zároveň budou podporovány aktivity na ověřování nových nebo zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb v reálných provozních podmínkách, ověřování výkonnosti, demonstrační aktivity, pilotní projekty a zavádění nových řešení v oblasti nízkouhlíkové ekonomiky a adaptace na změnu klimatu. V případě projektů, kde je doloženo ukončení výzkumu a vývoje nebo transferu technologií, bude součástí projektu vybavení provozovny nezbytným zařízením pro zavedení nových výrobků na trh a související zvýšení efektivnosti výrobních procesů s využitím pokročilých technologií.

- **Zavádění a rozšiřování digitálních a dalších pokročilých inovačních technologií v podnicích**

Podpora na zavádění pokročilých technologií bude řešena zlepšením přístupu podniků k otevřené infrastruktuře, ve které mohou otestovat nové technologie v reálných provozních podmínkách. Rovněž bude poskytována podpora dílčím inovačním a proof of concept projektům zaměřeným na prvotní zavedení a další rozšíření nové technologie či nového inovativního řešení a/nebo jejich posun na vyšší úroveň technologické připravenosti.

- **Inovační vouchery**

Opatření budou zaměřená zejména na podporu zjednodušených schémat na zahájení či zintenzivnění inovačních aktivit MSP s VO či nákup specializovaných služeb od podpůrných organizací a jiných dodavatelů (typu technologických či kompetenčních center, center pro digitální inovace, klastrů, jiných subjektů VaV infrastruktury apod.) při zavádění nových inovačních řešení a využití pokročilých technologií, včetně zvýšení dovedností a kompetencí MSP a jejich zaměstnanců při zavádění pokročilých technologií.

- **Budování a rozvoj infrastruktury pro VaI, testování a ověřování technologií v podnikatelském sektoru**

Podpora otevřené infrastruktury pro VaI umožňující otevřený přístup podnikům za účelem testování a ověřování nových technologií a konceptů. Podpora tak bude

zaměřena na rozvoj technologických center, která budou poskytovat specializované služby pro MSP, vč. začínajících podniků, zaměřené zejména na zavádění nových inovačních řešení, pokročilých technologií, kreativních inovací, nových řešení v oblasti NUT, ochranu duševního vlastnictví či zvýšení dovedností a kompetencí v těchto oblastech. Záměrem je doplnit chybějící podpůrnou VaI infrastrukturu ve vazbě na potřeby společnosti a globální trendy, jako jsou klimatické změny, znečištění životního prostředí, zrychlování technologických změn a perspektivní technologie (např. ICT, kosmické aktivity, autonomní řízení, biotechnologie a nanotechnologie apod.). Zároveň i podpořit rozvoj tzv. testbedů, či Center pro digitální inovace, v rámci nichž podniky získají přístup ke komplexním podpůrným službám souvisejícím se zaváděním nových technologií včetně strategického poradenství v oblasti financování, nových trhů a podnikatelských modelů či nových příležitostí pro spolupráci v oblasti digitální transformace a využívání digitálních technologií. Podporována dále mohou být i otevřená podniková centra VaV.

- **Sdílené kapacity pro VaI - klastry, technologické platformy, inovační centra, huby/co-workingová centra, atd.**

Opatření se zaměřují na posílení kapacit klastrových organizací, které budou schopny poskytovat specializované podpůrné služby s vyšší přidanou hodnotou pro MSP a vytvářet strategická mezioborová či přeshraniční partnerství. Záměrem je rovněž přispět k vytváření vazeb mezi podniky, VO, technologickými centry, huby a dalšími podpůrnými organizacemi, prohlubovat inteligentní specializaci dle priorit Národní RIS3 strategie, vytvářet inovační a investiční příležitosti ve spolupráci s velkými podniky a akcelarovat průmyslové změny. Součástí opatření je zprostředkování podpory na pilotní projekty větších skupin MSP typu prvotní testování nových technologií a přenos inovativních řešení do jiných odvětví a nových hodnotových řetězců. Dílčí projekty mohou sloužit jako demonstrační aktivity pro širší uplatnění nových technologií v daném odvětví.

- **Rozvoj transferu znalostí, komercializace, podpora při ověřování výsledků VaI a jejich uvádění na trh (zvýšení horizontální mobility (podniky – VO – školy))**

Záměrem je zvýšení mobility a znalostního transferu v rámci společných projektů podnikatelů a VO, při kterých dochází k transferu znalostí a přímé aplikaci výzkumných poznatků v podniku, které mají strategický význam pro jeho další rozvoj. Jedná se o aktivity za účasti doktorandů, úspěšných absolventů, nebo i na základě dočasně vytvořených pozic pro vysoce kvalifikované odborníky z VO. Je zde přítomna návaznost na intervence MŠMT zaměřené na zlepšení činností center transferu technologií, která budou aktivně vyhledávat partnery z podnikatelského sektoru a nabízet unikátní znalosti a know-how vytvářené ve VO a odborných univerzitních pracovištích. Zároveň bude podporována ochrana a správa práv duševního vlastnictví, včetně služeb potřebných pro ochranu a správu duševního vlastnictví.

Prostřednictvím realizace konkrétních aktivit bude vytvořeno množství reálných VaI výsledků a přímých přínosů pro jejich tvůrce, pro rozvoj ekonomiky a také pro šíření dobré praxe. Rozvoj příznivého systémového prostředí dlouhodobě akcelaruje inovační aktivity podniků a

existence pokročilé infrastruktury a služeb zajistí, spolu s důslednou implementací Národní RIS3 strategie, dlouhodobou udržitelnost nastavených procesů a aktivit a jejich přínosy pro podniky i společnost. Dojde k vytváření a rozvoji inovačního „ekosystému“, a to ve prospěch vzájemné provázanosti dosud individuálních aktivit či solitérních institucí. Podpora bude více směřovat na nové technologie, které se budou stále více uplatňovat nejen v průmyslové výrobě, ale i v dalších odvětvích vč. sektoru služeb.

Veřejná podpora výrazným způsobem přispěje k rozvoji VaI aktivit v domácím podnikovém sektoru (zejména v MSP) a tím zvýšení podílu inovujících podniků. Podniky budou s využitím prostředků fondů EU stimulovány k realizaci jak interního VaI, tak i k VaI realizovaném ve spolupráci s VO či dalšími podniky. To zároveň přispěje k lepšímu uplatňování výsledků VaI v nových produktech a službách, což umožní podnikům prosadit se na existujících či nových trzích a vytvoří významné předpoklady pro růst jejich konkurenceschopnosti prostřednictvím zvyšování přidané hodnoty produktů, zavádění nových služeb či realizaci inovací vyšších řádů vč. průlomových inovací. Rozvoj VaI aktivit přispěje také ke zvýšení absorpční kapacity podniků pro výsledky VaI z veřejného výzkumu, což napomůže rozvoji vazeb mezi podniky a VO a ke zvýšení účinnosti transferu znalostí z VO do podniků.

Hlavní cílové skupiny

Cílovými skupinami jsou primárně podnikatelské subjekty, především společnosti s inovačním potenciálem a potřebou zajistit trvale udržitelné hospodaření a zvýšení konkurenceschopnosti. Dále se bude jednat o organizace pro výzkum a šíření znalostí.

Příjemci podpory

Malé a střední podniky; velké podniky budou podporovány v aktivitách zaměřených na investice do výzkumné a inovační infrastruktury a ve výzkumných, vývojových a inovačních aktivitách, přičemž v případě produktivních investic mohou být samostatně podpořeny pouze malé společnosti se střední tržní kapitalizací (subjekty s nejvýše 499 zaměstnanci); ostatní velké podniky budou u těchto investic podpořeny pouze při spolupráci s MSP. Dále budou podporována podnikatelská seskupení, organizace pro výzkum a šíření znalostí, provozovatelé výzkumné a inovační infrastruktury včetně krajů, obcí a neziskových organizací.